

[Elbæk-Jessen.]

Samarbejdet bør da ske paa lige Fod, som det ærede Medlem Hr. Svend Nielsen i sin Tale har peget paa. Sker det, tror jeg, at meget af det, der nu gaar daarligt, kan komme til at gaa godt, og det er jo faktisk Rigsdagens og Regeringens Pligt at sørge for, at alt kommer til at gaa godt.

I det følgende vil jeg omtale nogle Forhold, hvor Arbejder og Bonde har fælles Interesser, og jeg vil udtale det Haab, at ogsaa Regeringens Interesser maa falde sammen med disse. Der er flere Tegn, som tyder paa, at man frygter for, at Byggeriet skal gaa i Staa eller i hvert Fald gaa tilbage i betydelig Grad, ikke fordi der ikke stadig væk er Brug for Nybygning eller Omlavning af Boliger og Bygninger til Erhverv, for det er der, om end i noget formindsket Grad, men det er sikkert Omkostningerne ved at bygge, der er blevet saa store, at private og det private Erhvervsliv ikke har Indtjeningsmuligheder, der svarer til de store Stigninger i Materiel og Arbejds løn, naar der skal bygges tidssvarende, og det kan godt betegnes som umuligt for private at bygge, navnlig hvis Kreditindskrænkningen strammes. Jeg har set i Bladene, at Arbejderbevægelsens Erhvervsraad har sendt en Henvendelse til Indenrigsminister Bertel Dahlgaard om Byggeriets Fremme.

Spørgsmaalet er altsaa sat paa Dagsordenen. Det er sikkert et alvorligt Problem, og navnlig da Byggefagene omfatter saa overordentlig mange Fag og en Række Virksomheder har Tilknytning dertil, er det et vigtigt Beskæftigelsessspørgsmaal. Jeg ser, at der i Henvendelsen tales om Boliger for Landarbejdere og Byarbejdere, og ser ogsaa, at der i Henvendelsen gøres opmærksom paa, at der i en kommende Lov bør optages Bestemmelser, som sikrer en ordentlig indvendig og udvendig Reparation og Vedligeholdelse. Jeg vil støtte Kravet om, at Forholdene lægges saaledes til Rette, at Byggearbejdet, navnlig privat Byggevirksomhed, kan fortsættes, og navnlig at det ikke hemmes ved Kreditindskrænkninger eller f. Eks. ved Forbud mod Overarbejde. Jeg har her taget Ordet for at pege paa den Kendsgerning, at vi sikkert staar over for store Vanskeligheder paa dette Omraade, og jeg vil anbefale, at Regeringen ikke tøver for længe, før Hjælpen ydes.

Som Forholdene, som hele Systemet ligger, har Regeringen i sin Magt at fremme eller hemme Byggeriet.

Principielt vil jeg pege paa Betydningen af, om Landbrugets Købeevne i

denne Forbindelse er god eller daarlig. Jeg har peget paa dette før, men her i København har man, saa vidt jeg skønner, noget vanskeligt ved at forstaa det. Her bygger det offentlige eller store Sammenlutninger, og som Regel bygges der dyrt; her synes det private Initiativ forholdsvis lille, men i Provinsen, i Stationsbyerne og ude paa Landet er det private Byggeri af overvejende Betydning, og navnlig her vilde meget Byggeri komme i Gang paa sund og naturlig Maade, hvis Landbrugets Arbejdsvilkkaar var saa gode, at der var Raad til at lade Nybygning eller Reparationer udføre. Regeringen kan nu selv vælge, hvilken Vej den vil gaa, men vil Regeringen ikke gaa den bedste og mest naturlige Vej: Ophjælpning af Landbrugets Økonomi, men derimod fortsætte med Statstilskud eller lignende, saa glem i hvert Fald ikke Byggeriet og Reparationerne ved Landbrugets Bygninger, det gælder Boliger saavel som Avlsbygninger; det er et Led i Produktionen, der ikke taaler nogen Fordyrelse, hvis vi skal klare os over for vore Konkurrenter i at producere billigt. Men det har ogsaa en anden meget vigtig Side, nemlig Beskæftigelsen af Landhaandværkere i alle Brancher. Landhaandværkerne har særlig mærket Landbrugets Vanskeligheder i disse Aar, og de bør ikke glemmes, de har Krav paa at tages med, hvis noget skal sættes i Gang, og lad det saa ikke blive ved Overvejelserne.

Jeg har faaet adskillige Henvendelser angaaende den nye Finansieringsmaade til Grundforbedringsarbejderne, det er i høj Grad Arbejderne, der interesserer sig for, om den nye Lov snart er brugbar. Man ser nu og da Meddelelser i Bladene, at nu er det snart i Orden, men jeg efterlyser her, hvor længe det vil vare. Det er uforsvarligt, at der er gaaet saa lang Tid, uden at det endnu er i Orden. Jeg ved ikke, om det er Landbrugsministeren eller Indenrigsministeren, der skal svare. Grundforbedringen hører i hvert Fald under Landbrugsministeren. Den Ændring, der i sidste Samling blev foretaget i Grundforbedringsloven, at de, der vilde lade Grundforbedringsarbejder udføre, i Modsætning til tidligere nu selv skulde skaffe de fornødne Laan, var et Tilbageskridt paa dette Omraade, og der blev baade fra vor Side og fra det ærede Medlem Hr. Svend Nielsens Side gjort opmærksom paa dette Forhold og det meningsløse deri, da Grundforbedringsloven jo i høj Grad er en Beskæftigelseslov for Arbejdere og netop derfor havde Krav paa at blive støttet af Regering og Rigsdag.